

[Niels Ravn.]

øres udsving, alt efter omstændighederne i øvrigt. På dette område er der altså ikke ret mange penge i lovforslaget. Pengene ligger i § 3, der er den afgørende paragraf. Det er den, der forpligter margarineindustrien til at betale en afgift på 42 øre pr. kg af den aftagningspligtige mængde på 10 pct. af deres fedtstofforbrug til en fond, uanset om de aftager rapsen. Den situation kan altså opstå, hvis forhandlerne er i stand til at afsætte mere til eksport end til margarinefabrikkerne, at aftagningspligten ikke bliver effektiv. Alligevel er industrien forpligtet til at indbetale 42 øre pr. kg til denne fond. Så vidt man kan skønne fra indeværende års avl, vil der blive tale om en merpris til samtlige dyrkere på 46 øre pr. kg. Det er forslagets principper, og dem kan vi stort set tiltræde.

Hvis vi ser på den forbrugerpris, som bliver en konsekvens af forslaget, prisen på bordmargarine, som man kalder det, er der heller ikke grund til at nære betænkeligheder, idet Danmark, når man ser bort fra Holland, så vidt jeg har kunnet få oplyst, har den laveste pris i Europa på bordmargarine. Der er lande, hvor man får en pris, der er dobbelt så høj som den, vi vil få herhjemme.

Det har ikke været muligt som i de nærmest foregående år at etablere en frivillig ordning mellem producenter og industri. Vi beklager, at dette ikke har været muligt, men det har det altså ikke været, og derfor har man måttet gå til lovgivningsmagten.

Det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen var glad for, at aftalen kun omfattede to år. Jeg er da fuldstændig indforstået med, at det er to år, det drejer sig om, for det er jo den periode, der var tale om ved landbrugsforliget i foråret med det store lovkompleks for de to nærmest kommende høstår, og det er derfor også naturligt, at dette lovforslag skulle følge samme turnus. For dyrkerne havde det naturligvis været rarere med en lidt mere langsigtet politik; så havde man

haft bedre mulighed for at tilrettelægge sin produktion.

Så kan det spørgsmål rejses, om man ikke med denne lovgivning kan befrygte en overproduktion, idet udbyttet pr. ha ligger noget over det, man kan opnå ved f. eks. bygdyrkning. Hvis vi ser på tallene fra de seneste år, har der fra 1958 til 1961 fundet en stigning sted i arealet fra 4 300 ha til 13 800 ha. Jeg tror dog ikke, at vi her kan frygte en lignende udvikling som den, der har fundet sted for rugavlens vedkommende. Rug kan dyrkes under alle klimatiske forhold og på jord af praktisk taget alle boniteter i dette land. Raps er væsentlig vanskeligere, den stiller større krav i klimatisk henseende og stiller også større krav med hensyn til terrænet; specielt i nærheden af skovarealer er rapsdyrkning i mange tilfælde meget vanskelig. Jeg tror, at disse forskellige forhold vil gøre, at vi på trods af den udvikling, der har fundet sted, alligevel må have lov til at regne med en vis naturlig begrænsning.

Ud fra disse betragtninger kan jeg tilsige mit partis velvillige medvirken til lovforslagets gennemførelse.

Axel Sørensen: Fra det radikale venstres side kan vi anbefale det fremsatte lovforslag, som skal erstatte den frivillige ordning, man har haft i de 2 foregående høstår, hvor det hele var baseret på en aftale med margarinefabrikkerne om at aftage de avlede rapsfrø. Det er nu gået sådan, at man ikke har kunnet opnå en fortsættelse af denne frivillige ordning, fordi man i margarinefabrikernes kreds ikke kunne enes om at fortsætte. Ved forhandlingerne i foråret 1961 med landbrugets organisationer blev der givet tilsagn om, at man fra regeringens side ville tilstræbe en forlængelse af ordningen for høstårene 1961 og 1962, og man kan godt forstå mange landmænds skuffelse over, at den frivillige ordning ikke kom i stand, for det har for en hel del landmænd været en god foranstaltning i et sædskifte at have rapsdyrk-